

**PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA
I AKTYWIZACJI TARNOBRZESKIEGO
RYNKU PRACY NA LATA 2007-2013**

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Zadania te są realizowane przez instytucje rynku pracy działające w celu:

- 1) pełnego i produktywnego zatrudnienia,
- 2) rozwoju zasobów ludzkich,
- 3) osiągnięcia wysokiej jakości pracy,
- 4) wzmocnienia integracji oraz solidarności społecznej.

Określenie instytucji rynku pracy oznacza: publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego.

Wiodącą rolę na rynku pracy pełnią publiczne służby zatrudnienia. Tworzą je organy zatrudnienia wraz z powiatowymi i wojewódzkimi urzędami pracy oraz urzędem obsługującym ministra właściwego do spraw pracy. Zadania państwa w wyżej wymienionym zakresie realizowane są na podstawie uchwalonego przez Radę Ministrów Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia, zawierającego zasady Europejskiej Strategii Zatrudnienia, zwanej Krajowym Planem Działań, oraz w oparciu o inicjatywy samorządu gminy, powiatu, województwa i partnerów społecznych.

Samorząd województwa koordynuje regionalną politykę rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy przez przygotowanie i realizację Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia.

Z kolei do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy m.in. : opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Aby sprostać wyzwaniom współczesnego rynku pracy konieczna jest współpraca wszystkich partnerów lokalnych (samorządów, podmiotów gospodarczych, instytucji pozarządowych) w celu ustalenia obszarów koordynacji działań.

Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Tarnobrzeskiego Rynku Pracy na lata 2007 – 2013 jest dokumentem wpisującym się w cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Tarnobrzeg oraz Strategii Rozwoju Powiatu Tarnobrzeskiego 2007-2015.

Uwzględniając diagnozę lokalnego rynku pracy zawartą w strategiach program wyznacza działania wynikające z Celu Strategicznego 4 *Przeciwdziałanie Bezrobociu i Aktywizacja Lokalnego Rynku Pracy* w Mieście Tarnobrzeg oraz Celu strategicznego *Tworzenie warunków dla rozwoju zasobów ludzkich zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy* Obszar II *Rozwój Zasobów Ludzkich i Edukacja* w Powiecie Tarnobrzekim zakładających:

- 1) zmniejszenie bezrobocia poprzez aktywizację bezrobotnych,
- 2) aktywizację lokalnego rynku pracy,
- 3) zwiększenie szans zatrudnienia dla osób dyskryminowanych na rynku pracy.

Program spina kierunki działań, zadania i cele szczegółowe przypisane lokalnym jednostkom systemu publicznych służb zatrudnienia na terenie Miasta Tarnobrzeg i Powiatu Tarnobrzeskiego. Natomiast rezultaty działań zawarte będą w rocznych planach działań uwzględniających wysokość środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w danym roku budżetowym.

**OPIS ZADAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA, KTÓRE BĘDĄ REALIZOWANE
W RAMACH CELÓW OPERACYJNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH
OKREŚLONYCH W STRATEGIACH ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH**

KIERUNEK nr 1 : Wsparcie w obszarze zatrudnienia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Kontekst

Analizując liczbę ludności aktywnej zawodowo w latach 2001 – 2005 w regionie tarnobrzeskim notuje się spadek udziału ludzi młodych w wieku przedprodukcyjnym o 14,7% na rzecz osób w wieku produkcyjnym o 1,3%. Jest to związane z wchodzeniem w dorosłe życie kolejnych roczników tzw. wyżu demograficznego i spadku liczby młodzieży.

Wbrew zaznaczającym się w ostatnich latach korzystnym zmianom w strukturze kształcenia ponadpodstawowego problemem absolwentów szkół jest słabe przygotowanie do podejmowania i wykonywania pracy w odniesieniu do wymagań pracodawców. Realizowane przez szkoły zajęcia praktyczne nie obejmują wszystkich kierunków kształcenia. Ich wymiar jest też niejednokrotnie niewystarczający, by przygotować absolwentów szkół do aktywnego wejścia na rynek pracy z wymaganym doświadczeniem zawodowym. Aby dostosowywać ofertę edukacyjną szkół i placówek oświatowych do potrzeb zmieniającego się rynku pracy konieczny jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Sytuacja na rynku pracy wymaga dostosowania kwalifikacji do wciąż zmieniających się warunków. Dlatego też konieczne jest umożliwienie podnoszenia i aktualizowania kwalifikacji i umiejętności kadry pracowniczej. Stwarza to osobom pracującym możliwości rozwoju zawodowego oraz dostosowanie swoich kwalifikacji do aktualnych i potencjalnych potrzeb pracodawców. Zwolnienia pracowników w wyniku procesów restrukturyzacji przedsiębiorstw spowodowały, że osoby zwolnione z pracy stanowią przeważanie grupę nieatrakcyjną zarówno

ze względu na zawód jak i wiek, grupę do której kierowana jest najmniejsza ilość ofert pracy. Istotny jest również fakt, że osoby te nie miały bezpośredniego kontaktu ze zmienionym w ostatnich latach rynkiem pracy. Dlatego też niezbędne są działania (np. doradztwo, szkolenia), które ułatwią tym osobom przejście z zawodów nieatrakcyjnych do zawodów, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy.

ZADANIE 1.1. Pomoc osobom bezrobotnym w aktywnym poszukiwaniu pracy w kraju i Unii Europejskiej.

CEL – udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych

Planowane działania:

- 1) ułatwianie osobom bezrobotnym kontaktu z pracodawcami poprzez organizację giełd pracy, targów i spotkań,
- 2) ułatwianie dostępu osobom bezrobotnym do szkoleń, usług doradczych i pośrednictwa pracy,
- 3) umożliwienie zdobycia niezbędnego doświadczenia zawodowego poprzez kierowanie na staże i przygotowanie zawodowe,
- 4) umożliwienie powrotu na rynek pracy poprzez udział w zajęciach aktywizacyjnych,
- 5) świadczenie pośrednictwa pracy dla pracodawców,
- 6) świadczenie usług doradczych dla pracodawców w zakresie pomocy w doborze odpowiednich kandydatów do pracy,
- 7) inicjowanie i organizowanie kontaktów bezrobotnych i osób poszukujących pracy z pracodawcami,
- 8) nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów pomiędzy partnerami na rynku pracy,

- 9) monitorowanie potrzeb pracodawców w zakresie zasobów ludzkich i form wspomagania zatrudnienia,
- 10) regularne docieranie z rzetelną informacją o formach działalności Powiatowego Urzędu Pracy do pracodawców, pracowników, szkół i instytucji administracji lokalnej,
- 11) stworzenie lokalnego forum wymiany informacji dotyczących zapotrzebowania na określone zawody wśród pracodawców i jednostek samorządowych.

Powyższe działania podejmowane będą przez Powiatowy Urząd Pracy przy współudziale pracodawców oraz osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Wskaźniki

- ilość projektów i programów organizowanych na rzecz bezrobotnych,
- ilość osób objętych programami i projektami,
- ilość osób uczestniczących w zajęciach aktywizacyjnych w Klubie Pracy,
- ilość osób, które skorzystały z poszczególnych instrumentów rynku pracy,
- ilość przeprowadzonych szkoleń,
- ilość osób przeszkolonych,
- ilość udzielonych porad zawodowych,
- ilość zorganizowanych giełd pracy, spotkań, targów pracy,
- ilość pozyskanych ofert pracy,
- ilość wydanych publikacji, materiałów promocyjnych i informacyjnych,
- ilość targów pracy z udziałem PUP w Tarnobrzegu,
- ilość wykonanych usług doradczych dla pracodawców w zakresie pomocy w doborze odpowiednich kandydatów do pracy.

ZADANIE 1.2. Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

CEL – współpraca z instytucjami rynku pracy w celu koordynacji kierunków kształcenia i szkoleń bezrobotnych i osób poszukujących pracy z potrzebami rynku pracy

Planowane działania:

Prowadzony będzie monitoring zawodów i specjalności, którymi legitymują się zarejestrowani bezrobotni oraz zgłoszonych do urzędu pracy ofert pracy. Opracowane w wyniku prowadzonych badań raporty obejmować będą stan i strukturę zawodową bezrobotnych oraz ofert pracy, które wpłynęły do powiatowego urzędu pracy. Przeprowadzona analiza struktury zawodowej bezrobotnych będzie pomocna w podejmowaniu działań na rzecz poprawy sytuacji osób młodych na rynku pracy. Zmiany w tym zakresie mogą również wpływać na dokonywanie korekt profili i kierunków kształcenia w szkołach jak też kreowania popytu na pracę wśród pracodawców.

Wskaźniki

- liczba opracowań i raportów powstałych w wyniku przeprowadzonych analiz i badań

ZADANIE 1.3. Rozwój pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES

CEL – poszerzenie zakresu dostępu klientów do sieci EURES

Planowane działania – realizowana będzie współpraca z instytucjami i partnerami rynku pracy w celu poszerzenia zakresu dostępności osób zainteresowanych podejmowaniem pracy za granicą do informacji, jakie w tym zakresie stwarza sieć EURES.

Wskaźniki:

- liczba klientów korzystających z informacji w ramach usługi EURES
- liczba aplikacji składanych przez klientów podczas akcji rekrutacyjnych

KIERUNEK nr 2 : Wsparcie osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy**Kontekst:**

Na koniec grudnia 2006 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnobrzegu wyniosła 6514 osób (w tym 3034 osoby w Mieście Tarnobrzeg i 3480 w Powiecie Tarnobrzeskim). W porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2005 r. liczba ta zmniejszyła się o 1213 osób tj. o 651 osób w Mieście Tarnobrzeg i 562 osoby w Powiecie Tarnobrzeskim. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2006 roku wynosiła 15,3% w Mieście Tarnobrzeg i 16,1% w Powiecie Tarnobrzeskim i była o 2,6% niższa od stanu na koniec 2005 r. w Mieście Tarnobrzeg i o 2,0% w Powiecie Tarnobrzeskim.

Pomimo notowania spadkowych tendencji rejestrowanego bezrobocia w obydwu powiatach analizy rynku pracy wskazują na występowanie niekorzystnych tendencji dotyczących jego struktury. Dotyczy to sytuacji osób bezrobotnych będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Na koniec 2006 roku udział osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych wynosił 18,1 %. Oczekiwania pracodawców i zmieniające się wymagania rynku powodują, że szanse na znalezienie pierwszej pracy przez osoby młode, bez doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności dostosowanych do wymogów konkretnych stanowisk pracy są ograniczone. Ponadto problemami, na które napotyka młodzież jest nieadekwatne do potrzeb lokalnego rynku pracy wykształcenie, brak umiejętności skutecznego poszukiwania pracy, mała znajomość lokalnego rynku pracy i związana z tym niska aktywność i mobilność zawodowa.

Według stanu na koniec 2006 roku osoby oczekujące na zatrudnienie dłużej niż 12 miesięcy stanowiły łącznie 53,2 % ogółu bezrobotnych. Długi okres pozostawania bez pracy nie tylko zmniejsza szanse na ponowne zatrudnienie ze względu na rosnące wymagania pracodawców oraz potrzebę podniesienia, bądź zmiany umiejętności i kwalifikacji zawodowych, ale również stwarza zagrożenie degradacji materialnej i społecznej osób bezrobotnych.

Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych wynosiła na koniec 2006 roku 913 osób i stanowiły one 30% ogółu bezrobotnych. Wśród przyczyn wysokiego udziału osób bez kwalifikacji zawodowych w rejestrach bezrobotnych znajdują się takie czynniki jak: zaniedbania edukacyjne (brak wiedzy ogólnej i zawodowej), niemożność podjęcia dalszej nauki oraz często niskie aspiracje edukacyjne i zawodowe. Pracodawcy natomiast wymagają lepszego przygotowania zawodowego, a występująca konkurencja powoduje pogarszanie się możliwości znalezienia pracy przez osoby, które ją utraciły, a nie posiadają kwalifikacji zawodowych. Dlatego też zachodzi konieczność pojęcia działań aktywizujących, których celem będzie umożliwienie zdobycia umiejętności i doświadczenia zawodowego tym osobom oraz przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu poprzez przywrócenie im kontaktu z pracą.

Osoby w wieku powyżej 50 lat znajdują się w wyjątkowo trudnej sytuacji na rynku pracy ze względu na brak zainteresowania nimi ze strony pracodawców. Na koniec 2006 roku ich liczba w ewidencji osób bezrobotnych wynosiła 832 osoby. Są to w większości osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych. Wszystko to sprawia, że osoby te mają poważne trudności z dostosowaniem się do zmieniającego się rynku pracy, a co za tym idzie uzyskiwaniem zatrudnienia.

Bezrobotne osoby niepełnosprawne stanowią 1,8 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a ich liczba na koniec 2006 roku wynosiła 117 osób. Blisko 55 to osoby pozostające w ewidencji bezrobotnych powyżej 12 miesięcy, a 40 posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej - są to osoby bez kwalifikacji zawodowych. Problemem tych osób jest niewielka aktywność związaną z poszukiwaniem

zatrudnienia oraz szczególne trudności ze znalezieniem zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są także:

- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia.

ZADANIE 2.1 – Aktywizacja zawodowa bezrobotnej młodzieży.

Cel: Ułatwienie startu zawodowego osobom bezrobotnym do 25 roku życia oraz osobom bezrobotnym do 27 roku życia, które ukończyły szkołę wyższą.

Planowane działania:

Realizowane będą projekty, które obejmować będą takie rodzaje wsparcia jak: doradztwo, szkolenia, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże, subsydiowane zatrudnienie, przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, indywidualne plany działań i działania promocyjne. Zadanie to realizowane będzie przez Powiatowy Urząd Pracy poprzez projekty finansowane z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Wskaźniki:

- liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia pozostająca w ewidencji powiatowych urzędów pracy,
- liczba osób objętych działaniami aktywizującymi,
- efektywność zatrudnieniowa realizowanych programów,

- liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, które podjęły pracę,
- liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, które podjęły zatrudnienie subsydiowane.

ZADANIE 2.2 – Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych.

Cel: Ułatwienie powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym.

Planowane działania:

Projekty skierowane do osób długotrwale bezrobotnych obejmować będą takie rodzaje wsparcia jak: szkolenia, umożliwienie powrotu na rynek poprzez nabycie nowego i aktualizację posiadanego zawodu, subsydiowane zatrudnienie, przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej. Ze względu na znaczne trudności, jakie mają osoby długotrwale bezrobotne w poruszaniu się po rynku pracy projekty te wsparte zostaną przez doradztwo zawodowe w formach indywidualnych i grupowych oraz usługi pośrednictwa pracy. Zadanie to realizowane będzie przez Powiatowy Urząd Pracy poprzez projekty finansowane w ramach środków z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Wskaźniki:

- liczba osób długotrwale bezrobotnych pozostająca w ewidencji powiatowych urzędów pracy
- liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych działaniami aktywizującymi
- efektywność zatrudnieniowa realizowanych programów
- liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, które podjęły pracę
- liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, które podjęły zatrudnienie subsydiowane

ZADANIE 2.3 - Aktywizacja zawodowa osób bez kwalifikacji zawodowych

Cel: Umożliwienie podjęcia zatrudnienia osobom bezrobotnym bez kwalifikacjach zawodowych.

Planowane działania:

Projekty skierowane na aktywizację osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych realizowane będą z wykorzystaniem wszystkich usług i instrumentów rynku pracy określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Obejmować one będą między innymi:

- indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe,
- umożliwienie powrotu na rynek pracy poprzez nabycie zawodu,
- pośrednictwo pracy,
- zatrudnienie subsydiowane.

Zadanie to realizowane będzie przez Powiatowy Urząd Pracy poprzez projekty finansowane w ramach środków z Funduszu Pracy Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Wskaźniki:

- liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych pozostająca w ewidencji powiatowych urzędów pracy
- liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, które podjęły pracę
- liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, które podjęły zatrudnienie subsydiowane

ZADANIE 2.4 - Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat

Cel: Umożliwienie powrotu na rynek pracy osobom bezrobotnym powyżej 50 roku życia.

Planowane działania:

W celu wsparcia zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia realizowane będą projekty skierowane na:

- nabycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, zwiększenie mobilności i samooceny poprzez doradztwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy,
- umożliwienie powrotu na rynek pracy poprzez nabycie nowego i aktualizację posiadanego zawodu - poprzez szkolenia zawodowe, przygotowania do wykonywania zawodu oraz zatrudnienie subsydiowane,
- wsparcie samozatrudnienia poprzez przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Zadanie to realizowane będzie przez Powiatowy Urząd Pracy poprzez projekty finansowane w ramach środków pochodzących z Funduszu Pracy Europejskiego oraz Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Wskaźniki:

- liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia pozostająca w ewidencji powiatowych urzędów pracy
- liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia które podjęły pracę
- liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia które podjęły zatrudnienie subsydiowane

ZADANIE 2.5 - Aktywizacja zawodowa bezrobotnych osób niepełnosprawnych

Cel: Zwiększenie szans na uzyskania zatrudnienia przez bezrobotne osoby niepełnosprawne.

Planowane działania:

Problemem bezrobotnych osób niepełnosprawnych jest niewielka aktywność związaną z poszukiwaniem zatrudnienia oraz szczególne trudności ze znalezieniem zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Dlatego też w ramach tego zadania realizowane będą projekty skierowane na:

- doradztwo zawodowe w zakresie wyboru nowego zawodu oraz nabycia umiejętności aktywnego poszukiwania pracy,
- szkolenia i kursy mające na celu nabycie umiejętności i kwalifikacji zawodowych związanych z wykonywaniem nowego zawodu,
- pośrednictwo pracy,
- zatrudnienie subsydiowane,
- wsparcie samozatrudnienia poprzez szkolenie i przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Zadanie to realizowane będzie przez Powiatowy Urząd Pracy poprzez projekty finansowane w ramach środków z Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wskaźniki:

- udział osób niepełnosprawnych w liczbie bezrobotnych ogółem
- liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych, które podjęły pracę
- liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie subsydiowane

KIERUNEK nr 3: Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

Kontekst:

W celu zapewnienia skutecznej walki z bezrobociem konieczne jest wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia wśród osób bezrobotnych lub biernych zawodowo poprzez budowanie i wspieranie postaw kreatywnych i dostarczanie wiedzy o funkcjonowaniu małych firm a także wsparcia finansowego, prawnego i organizacyjnego.

Rozwój przedsiębiorczości wpływa na tworzenie miejsc pracy zarówno w istniejących i nowopowstających podmiotach gospodarczych, jak też na samozatrudnienie. Dlatego równie ważne obok wspierania inwestycji jest promowanie postaw przedsiębiorczych i przedstawianie korzyści i możliwości płynących z prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Szczególnie istotną rolę w kreowaniu miejsc pracy odgrywają małe i średnie firmy.

Według stanu na koniec roku 2005 r. w mieście Tarnobrzeg, w rejestrze REGON zarejestrowanych było 5297 podmiotów gospodarki narodowej. Przeważająca większość podmiotów 97,3% znajdowała się w sektorze prywatnym, natomiast wśród podmiotów z tego sektora 78,1% stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W regionie dominują przedsiębiorstwa małe, dostarczające produkcji na rynki lokalne, które wciąż jeszcze nie wykorzystują w pełni swój potencjał rozwojowy. Małe i średnie firmy w znacznie większym stopniu niż duże podmioty odczuwają brak kapitału, na co wpływają: wyższy koszt kredytu dla MŚP z uwagi na ich większe ryzyko bankructwa oraz trudności z zabezpieczeniem kredytu, szczególnie w przypadku mikroprzedsiębiorstw oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Dodać do tego należy również problem związany z dostępnością specjalistycznych usług doradczych dla przedsiębiorców. Dlatego też konieczne jest zintensyfikowanie działań mających na celu promocję przedsiębiorczości oraz rozwój biznesowego wsparcia (doradztwo, doposażenie stanowisk dla pracodawców tworzących nowe stanowiska pracy).

ZADANIE 3.1 Wsparcie i promocja samozatrudnienia wśród osób bezrobotnych oraz wsparcie przedsiębiorców zatrudniających osoby bezrobotne

Cel: Wspieranie podejmowania przez osoby bezrobotne pracy na własny rachunek oraz budowanie postaw kreatywnych i zwiększanie aktywności zawodowej.

Planowane działania:

Realizowane będą projekty skierowane na wsparcie samozatrudnienia osób bezrobotnych obejmujące:

- promocję przedsiębiorczości samozatrudnienia,
- doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające nabycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia działalności gospodarczych,
- udzielanie wsparcia przeznaczonego na rozpoczęcie działalności gospodarczej jednorazowymi środkami na podjęcie działalności gospodarczej.

Realizowane będą projekty wspierające przedsiębiorców zatrudniających osoby bezrobotne:

- doposażenie stanowisk pracy dla pracodawców tworzących nowe stanowiska pracy,
- współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z instytucjami i organizacjami udzielającego wsparcia doradczego i finansowego osobom podejmującym działalność gospodarczą.

Zadanie to realizowane będzie przez Powiatowy Urząd Pracy poprzez projekty finansowane w ramach środków Funduszu Pracy, środków Europejskiego Funduszu Pracy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba osób objętych projektami i programami,
- ilość doposażonych stanowisk dla pracodawców tworzących nowe stanowiska pracy,
- ilość targów pracy z udziałem PUP w Tarnobrzegu,,
- ilość wykonanych usług doradczych dla pracodawców w zakresie pomocy w doborze odpowiednich kandydatów do pracy,
- liczba osób, które otrzymały wsparcie jednorazowymi środkami na podjęcie działalności gospodarczej,
- kwota środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego wydatkowana na sfinansowanie tych projektów.

KIERUNEK nr 4 : Podnoszenie jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy

Kontekst:

Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy by móc aktywnie uczestniczyć w dokonujących się zmianach i podejmować nowe zadania na swoich stanowiskach pracy stoją wobec konieczności ciągłego uzupełniania wiedzy i umiejętności przydatnych w nowych warunkach.

Stałe podnoszenie kwalifikacji wpływa na poziom sprawności w wykonywaniu zadań oraz na zwiększenie elastyczności pracowników w podejściu do zdobycia przez nich nowych, niezbędnych umiejętności. Odpowiednie przygotowanie kadr oraz praktyczne umiejętności nabierają szczególnego znaczenia w kontekście realizacji zadań związanych z priorytetami Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2007-2013. W sytuacji zmieniających się uwarunkowań rynku pracy, a przede wszystkim stale rosnących wymagań pracodawców w stosunku do pracobiorców stałej modyfikacji i rozszerzania wymaga oferta usług poradnictwa zawodowego. Pracodawcy wymagają od kandydatów do

pracy wykonywania wielu zadań w obrębie jednego stanowiska pracy, umiejętności szybkiego uczenia się, podejmowania szybkich efektywnych decyzji, umiejętności pracy w zespole, wysokiej motywacji oraz gotowości do przyjmowania odpowiedzialności. Konieczną jest więc, elastyczność w dostosowywaniu się do wymagań i potrzeb pracodawców, a więc zdobycie wielu różnych umiejętności zawodowych. A więc właściwe, fachowe przygotowanie człowieka, do wyboru zawodu i adekwatnej ścieżki kształcenia, warunkuje uzyskanie niezbędnych kwalifikacji, może mu zapewnić ową elastyczność i atrakcyjność.

Zapewnienie skutecznej pomocy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy wymaga szerszego włączenia partnerów społecznych do działań na rzecz promocji zatrudnienia, a w szczególności pomocy osobom bezrobotnym w znalezieniu zatrudnienia. Sprzyja temu rozwijanie współpracy publicznych służb zatrudnienia z innymi instytucjami rynku pracy, w tym w szczególności z agencjami zatrudnienia.

W sytuacji, gdy kolejne kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego otwierają swoje rynki pracy dla polskich pracowników niezbędne jest poszerzenie zakresu dostępności osób zainteresowanych podejmowaniem pracy za granicą do informacji o możliwościach, jakie w tym zakresie stwarza sieć EURES. Dotyczy to zarówno przekazywania im informacji o możliwościach samodzielnego poszukiwania pracy za pomocą sieci EURES, jak i o prowadzonych rekrutacjach.

ZADANIE 4.1 - doskonalenie kwalifikacji pracowników Powiatowego Urzędu Pracy

CEL – podnoszenie jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy

Planowane działania to udział w szkoleniach, podejmowanie studiów podyplomowych, wdrażanie nowych metod pracy z klientem.

Wskaźniki:

- liczba pracowników objętych szkoleniami,
- liczba pracowników podejmujących studia podyplomowe.

KIERUNEK nr 5: Współtworzenie systemu informacji o rynku pracy**Kontekst**

Skuteczna interwencja na rynku pracy jest możliwa dzięki właściwemu zdiagnozowaniu obecnego stanu rynku pracy, czy grup społecznych będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Obowiązujące w tej dziedzinie procedury gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji wymagają sukcesywnego doskonalenia. Należy zatem promować i upowszechniać badania związane m.in. z sytuacją ekonomiczną i kadrową przedsiębiorstw, perspektywami i barierami rozwoju firm, szkolnictwem ponadpodstawowym (w tym wyższym), czy formami współpracy pomiędzy pracodawcami, urzędami pracy, a placówkami oświatowymi. Właściwe i dobrze ukierunkowane inwestycje w edukację i szkolenie poprzez redukcję niedopasowania kwalifikacji wpływają na wzrost zatrudnienia. Mogą one również pomóc w stworzeniu warunków, które przyciągną nowych inwestorów, zarówno krajowych, jak i zagranicznych, których inwestycje pobudzą proces wzrostu gospodarczego i powstawania nowych miejsc pracy w regionie.

CEL – dostosowywanie do potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy do wymogów lokalnego rynku pracy.

Planowane działania:

Powiatowy Urząd Pracy będzie współuczestniczył we wszystkich projektach podejmowanych na terenie Miasta Tarnobrzeg i Powiatu Tarnobrzeskiego mających na celu badanie i analizę zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych badań,
- liczba opracowań i raportów w wyniku przeprowadzonych badań.

KIERUNEK nr 6: Wdrażanie rozwiązań prozatrudnieniowych we współpracy z partnerami rynku pracy

Kontekst

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy włączyła instytucje partnerstwa lokalnego do instytucji rynku pracy jako realizujące inicjatywy partnerów rynku pracy, tworzone na rzecz realizacji zadań określonych ustawą i wspierane przez organy samorządu terytorialnego. Nowa formuła działań na rynku pracy jako działań opartych na partnerstwie lokalnym ma wpływać na poszerzenie możliwości wykonywania usług zatrudnieniowych poprzez sektor pozarządowy i organizacje partnerów społecznych.

W dniu 7 października 2004 r. z inicjatywy Starosty Tarnobrzeskiego zawarte zostało **Partnerstwo dla Edukacji, Aktywności Społecznej i Przedsiębiorczości w Powiecie Tarnobrzeskim**. Sygnatariuszami porozumienia jest 49 partnerów lokalnych.

W dniu 16 czerwca 2005 r. Powiatowy Urząd Pracy przystąpił do **Lokalnego Partnerstwa na Rzecz Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Tarnobrzeg**. Kartę współpracy podpisało 25 partnerów lokalnych.

Od lipca 2005 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu w ramach inicjatywy wspólnotowej EQUEL przystąpił do **Partnerstwa Na Rzecz Aktywizacji Zawodowej „Animator”**. Celem partnerstwa jest wypracowanie i przetestowanie efektywnych mechanizmów aktywizacji zawodowej ludzi bezrobotnych. Okres realizacji projektu to 01.07.2005 r.-31.12.2007 r. Projekt jest realizowany na obszarze woj. podkarpackiego terenu trzech powiatów: obszar poprzemysłowy (restrukturyzowany) - powiat tarnobrzegi, obszar popegeerowski - powiat bieszczadzki, obszar wiejski - powiat rzeszowski.

W dniu 2 marca 2006 r. tut. Urząd podpisał Deklarację Współpracy w ramach **Partnerstwa Lokalnego na Rzecz Aktywizacji Zawodowej na Obszarze Poprzemysłowym**, działającego w oparciu o projekt - Partnerstwo na Rzecz Aktywizacji Zawodowej „Animator”. Głównym celem partnerstwa jest nawiązanie i wzmocnienie współpracy pomiędzy samorządami lokalnymi, partnerami społecznymi, przedsiębiorcami oraz innymi osobami w zakresie tworzenia warunków na rzecz wzrostu zatrudnienia i rozwoju lokalnego. Sygnatariuszami Deklaracji Współpracy jest 11 partnerów lokalnych.

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego, jednostkami administracji rządowej, organizacjami pozarządowymi, jednostkami oświaty i pomocy społecznej oraz szkołami wyższymi. Urząd posiada podpisane porozumienia i listy intencyjne m.in. z Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnobrzegu, Wyższą Szkołą Handlową w Kielcach, Grupą Doradczą TAURIDA w Tarnobrzegu, Polską Fundacją Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego "OIC Poland" w Lublinie, Centrum Kształcenia Praktycznego w Stalowej Woli, Tarnobrzegską Agencją Rozwoju Regionalnego, Fundacją "Wsparcie" w Nowej Dębie.

CEL – podniesienie jakości i poziomu życia społeczności lokalnej

Planowane działania:

Przygotowanie wspólnych projektów w ramach priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Wskaźniki:

- ilość wniosków,
- ilość realizowanych projektów.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

W celu zapewnienia prawidłowości i efektywności realizacji Programu prowadzony będzie przez cały okres realizacji monitoring poprzez wykonanie założonych w nim zadań za pomocą wyznaczonych wskaźników. Monitoring pozwoli na analizowanie postępów realizacji programu, badanie zgodności i stopnia osiągnięcia zakładanych rezultatów. Bieżący monitoring pozwoli wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność korekty podejmowanych działań.

Ewaluacja programu uwzględniac będzie następujące kryteria oceny:

- 1) Zgodność podejmowanych działań do zmieniających się potrzeb beneficjentów oraz do założonych programem celów i zadań;
- 2) Efektywność, która pozwoli na określenie stopnia osiągnięcia założonych celów zdefiniowanych w programie;
- 3) Trwałość efektów pozwalająca określić okres pozytywnych zmian wywołanych działaniami podejmowanymi w trakcie realizacji programu, obserwowanymi w trakcie i po jego zakończeniu.

Ewaluacja umożliwi stopniową poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy poprzez dostosowanie działań instytucji i organizacji do zmieniających się potrzeb

i realiów na nim panujących. Wyciągnięte z realizacji programu wnioski stanowiąc będą podstawę do przygotowania zaleceń dla beneficjentów programu, pomogą rozwiązywać bariery napotymane w trakcie realizacji zadań oraz będą upowszechniane jako dobre praktyki.

Zjawiska i procesy zachodzące na lokalnym rynku pracy monitorowane będą poprzez obserwację następujących wskaźników:

- 1) Stopa bezrobocia
- 2) Poziom bezrobocia
- 3) Napływ do bezrobocia
- 4) Odpływ z bezrobocia
- 5) Wskaźnik płynności rynku pracy
- 6) Oferty pracy
- 7) Podjęcia pracy
- 8) Staże i przygotowania zawodowe w miejscu pracy
- 9) Pracujący
- 10) Wskaźnik zatrudnienia
- 11) Udział grup ryzyka w strukturze regionalnego bezrobocia
- 12) Wydatki z Funduszu Pracy
- 13) Wydatki z Europejskiego Funduszu Pracy
- 14) Wydatki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Dla zapewnienia rzetelnej informacji o stopniu zaawansowania realizacji programu sporządzane będą przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu sprawozdania z jego realizacji, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego, w terminie do ostatniego dnia lutego.

Po zakończeniu realizacji całego programu, w terminie do 31 marca 2014 roku przygotowane i sporządzone zostanie sprawozdanie końcowe obejmujące swym zakresem cały okres realizacji projektu i wszystkie podjęte działania.

Wszystkie sprawozdania zostaną przekazane Prezydentowi Miasta Tarnobrzega, Staroście Powiatu Tarnobrzieskiego i Powiatowej Radzie Zatrudnienia.